

В. Г. Каретников, М. А. Балишев

Савченко Костянтин Миколайович

САВЧЕНКО Костянтин Миколайович (14(27). 12. 1910, Херсон — 29. 11. 1956, Одеса) — астроном. Чоловік [Л. Крисенко](#). Доктор фізико-математичних наук (1949), професор (1952). Закінчив Херсонський ІНО (1931), де 1929—31 працював асистентом. 1934—40 — старший науковий співробітник Астрономічної обсерваторії та доцент кафедри астрономії Харківського університету; водночас 1938—40 — доцент Херсонського педагогічного інституту. Під час німецької окупації перебував у Херсоні й Одесі. 1944—45, 1949—56 — завідувач кафедри астрономії та теоретичної механіки, 1944—56 — завідувач відділу теоретичної астрономії Астрономічної обсерваторії Одеського університету. Основні напрями наукової роботи С. присвячені дослідженню руху та обертання небесних тіл зі змінною масою; вивченню фізичної природи тяжіння; обчисленню та виправленню елементів орбіт астероїдів головного поясу, зокрема вивченню збурень методами геометрії; розробленню космогонічних теорій про походження Сонячної системи. Обґрунтував космогонічну гіпотезу І. Канта методами небесної механіки; запропонував оригінальну космогонічну концепцію. Автор монографії «Очерки по небесной механике» та підручника «Курс небесной механики», що не були опубліковані.

Основні праці

Теория гравитационного поля переменных мас. Х., 1934; Визначення еліптичної орбіти малої планети 1931 TA // Бюл. астрон. обсерваторії Харків. ун-ту. 1935. Т. 3; До питання про походження Сонячної системи // Учені зап. Харків. ун-ту. 1936. Т. 6—7; К вопросу о природе

тяготения // Изв. астрон. обсерватории Одес. ун-та. 1949. Вып. 2; О некоторых вопросах неклассической небесной механики и космогонии // Сб. матем. отделения физ.-мат. ф-та Одес. ун-та. 1953. Т. 5; Космогония Канта и проблема происхождения малых тел Солнечной системы // Проблемы происхождения тел Солнечной системы. Москва; Ленинград, 1975. Вып. 5.

Рекомендована література

1. К. М. Савченко: Некролог // За наук. кадри. 1956, 5 груд.;
2. Малокин В. Несколько строк в память учителей. Профессор К. Н. Савченко // Страницы истории астрономии: Сб. О., 1995;
3. М. Balyshev, I. Vavilova. To the personalities of the Ukrainian astronomy: Scientific work of Kostyantyn Savchenko // Odessa Astronomical Publications. 2020. Vol. 33;
4. Балишев М. А. Наукова біографія українського астронома-теоретика, професора К. М. Савченка (1910—1956) // Історія науки і біографістика. 2020. № 2;
5. Його ж. Астрономічні дослідження у Харкові наприкінці ХІХ ст. — першій половині ХХ ст. К., 2022.

Бібліографічний опис:

Савченко Костянтин Миколайович / В. Г. Каретников, М. А. Балишев // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2024. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-885761>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).